

Onderzoek suïcide kan niet om invloed geloof heen

Afgelopen week is naar aanleiding van een voorstel van de SGP door de Tweede Kamer besloten om onderzoek naar suïcide een impuls te geven. Er is hiervoor een miljoen euro beschikbaar gesteld. Bij dit onderzoek moet de relatie tussen suïcide en religie niet vergeten worden, stellen Bart van den Brink, Matthias Jongkind en Hanneke Schaap.

Na ruim twee decennia van dalende suïcidecijfers in Nederland, is er sinds 2008 een sterke stijging zichtbaar. Momenteel overlijden er meer mensen door suïcide dan door een verkeersongeval. Deze stijging kan mogelijk toegeschreven worden aan de economische crisis en vooral de daardoor toegenomen werkloosheid.

Uit wereldwijd onderzoek is duidelijk dat religieuze betrokkenheid beschermt tegen suïcide. Ook in de Multidisciplinaire Richtlijn Suïcidaliteit wordt dit genoemd. Hoe dit effect tot stand komt, is nog nauwelijks bekend. Belangrijk zijn mogelijk de sociale inbedding door het participeren in een kerk of geloofsgemeenschap en de morele bezwaren tegen suïcide. Ook geven religieuze overtuigingen meer houvast bij zingevingsvragen die ontstaan bij ernstig lijden. Suïcide kan gezien worden als een resultante van een mislukken van zingeving en een gebrek aan perspectief en hoop.

De motie van Van der Staaij en anderen spreekt met name over biologische factoren in diagnose en behandeling van suïcidaliteit. In de zoektocht naar goede diagnostiek en behandeling van suïcidaliteit dient breder te worden gekeken dan het biologische niveau. Naast de psychologische en de sociale kant verdient ook de invloed van religie aandacht in het onderzoek – reden voor Eleos om diverse onderzoeksprojecten rond deze thematiek te starten.

Wanneer duidelijk wordt hoe religieuze betrokkenheid beschermt tegen suïcide, kan dit richting geven aan de diagnostiek en behandeling van suïcidaliteit. Waarom beschermt religie tegen suïcide? Kan iemands sociale inbedding vergroot worden? Biedt religie aanknopingspunten om zingeving te vinden in situaties van langdurig (psychisch) lijden? Zijn deze aanknopingspunten ook toegankelijk voor niet-religieus actieve mensen? En op biologisch niveau, voor wie de werkelijkheid langs deze weg wil kennen: wat doen religieuze gebruiken met het (suïcidale) brein?

Rond met name de (bevindelijk) gereformeerde geloofsgroep bestaat verder zowel in populaire als wetenschappelijke literatuur de opvatting dat daarin juist vaker suïcide wordt gepleegd. Dit zou dan veroorzaakt worden door het benadrukken van de zondigheid van de mens. Is dit zo? Er zijn ook aanwijzingen dat dit juist niet het geval is. Als er minder vaak suïcide plaatsvindt, is dit dan enkel door de overtuiging dat God het niet toestaat om ons eigen leven te nemen? Of zijn er andere factoren? Zijn er daarbij factoren die universeel verkrijgbaar zijn? Ook hiernaar wordt binnen Eleos onderzoek gedaan.

Dit laatste raakt weer aan een breder vraagstuk. Zestig procent van de inwoners van ons land bevindt zich ergens tussen godsgeloof en ongeloof, kerken en andere geïnstitutionaliseerde religie krimpen steeds verder. Nieuwe vormen van zingeving worden gezocht. Beschermen deze vormen net zo goed tegen suïcide?

Feit is dat religieuze betrokkenheid over het algemeen gelukkiger maakt en dat men beter met stress en schokkende levensgebeurtenissen kan omgaan. Het zou mooi zijn wanneer er met onderzoek meer zicht komt op het hoe en waarom van deze uitwerking van religie. Op deze manier kunnen mensen die kampen met suïcidaliteit en hun naasten, therapeuten, pastores en de maatschappij gericht geholpen worden om goed om te gaan met suïcidaliteit. Zo kan religie een perspectief aandragen dat groter is dan het biologische.

Kortom: onderzoek naar suïcidaliteit kan niet zonder onderzoek naar de invloed van religieuze betrokkenheid.

Door Bart van den Brink (psychiater) en Matthias Jongkind (klinisch psycholoog in opleiding), beiden werkzaam bij Eleos, en Hanneke Schaap, coördinator van het Kennisinstituut christelijke ggz, een gezamenlijk initiatief van Eleos en de Hoop ggz.

ND/RD/CVandaag, 5-2-2015